

'De kandidaten zijn vooral bezig met hun district'

'Wahlbeobachtungen' van Sibrand de Boer

Achtergrond - 17 september 2013

"Ik had me nooit gerealiseerd dat het districtenstelsel zo'n invloed op de campagne heeft", zegt historicus Sibrand de Boer. Hij is met de Deutsche Akademische Austauschdienst (DAAD) op verkiezingsreis en sprak maandag met CDU-medewerkers in de Bondsdag in Berlijn.

Wat is je tot nu toe opgevallen?

"Dat het districtenstelsel zo'n grote invloed heeft op de campagne van de parlements kandidaten in Duitsland. We hadden bijvoorbeeld een gesprek in de Bondsdag met medewerkers van CDU-kandidaat Rüdiger Kruse over het dagelijks leven van Duitse parlementariërs. Kruse zelf was er tijdens ons bezoek niet. Hij was campagne aan het voeren in Hamburg, omdat hij daar een *Direktmandat* wil krijgen om in de Bondsdag te komen."

Zo werkt het bij de verkiezingen in Duitsland: als je in de Bondsdag wilt worden gekozen moet je òf de relatieve meerderheid in een kiesdistrict halen òf hoog op een deelstaatlijst van een partij staan. De Boer: "Kruse schijnt hoog op de lijst te staan, dus hij redt het waarschijnlijk wel. Toch wil hij graag een *Direktmandat*. Volgens zijn medewerker is zo'n mandaat goed voor het zelfvertrouwen van een parlementariër. Dus voert hij zoals vele parlementariërs vooral campagne in zijn district."

Hoe beïnvloedt dit de campagne?

"Op meerdere manieren. Ik hoorde bijvoorbeeld van een SPD-kandidaat die zich wilde profileren met zijn kennis van het Midden-Oosten. Voor een nationaal parlement op zich een prima expertise, maar het laat zich moeilijk combineren met zijn campagne in het district. Hij was kandidaat voor de stad Flensburg, aan de grens met Denemarken. Daar was deze expertise weinig waard, ze willen liever iemand die de lokale belangen vertegenwoordigt."

Wahlbeobachtungsreise

Van 15 tot en met 24 september 2013 gaan 16 jonge academici van over de hele wereld op verkiezingsreis van de [Deutsche Akademische Austauschdienst](#) (DAAD).

“Een ander negatief effect is dat in die kleine districten mensen steeds met dezelfde lokale vragen komen, die niet in Berlijn kunnen worden opgelost en waar zo’n kandidaat dan dus ook weinig mee kan. Dat kan bijvoorbeeld gaan over een dorpsproject. Maar zelfs al gaat het over een nationaal onderwerp zoals een snelweg - en bijvoorbeeld zijn district is tegen die weg - dan kan één parlementariër op 500 er nog niet veel tegen beginnen in de Bondsdag.”

Je noemt vooral negatieve effecten. Zijn er ook nog positieve kanten?

“Natuurlijk. De afstand tussen de burger en het parlement is door dit stelsel in Duitsland kleiner dan in Nederland. Parlementsleden gaan veel in gesprek met de mensen in hun regio. Daarnaast versterkt een direct gekozen kandidaat de positie van de regio's op bondsniveau. Zo houden de voor- en nadelen van het Duitse stelsel elkaar in evenwicht.”

Hoe werkt het districtenstelsel na de verkiezingen door in het leven van een Bondsdaglid?

“Bij de CDU vertelden ze ons dat de Duitse parlementariërs twee weken per maand in Berlijn zijn en de andere twee weken in hun district. In die week dat ze in hun district zijn, is het *Sitzungsfreie* week in de Bondsdag in Berlijn. Een heel gedoe en geen goedkope operatie kan ik me zo voorstellen.”

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/3168/de-kandidaten-zijn-vooral-bezig-met-hun-district>